

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30449/2023
25.12.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Далибор Димитријевић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Цмиљка Младеновић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 308/23 од 24.08.2025. године, у седници одржаној 25.12.2025. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 308/23 од 24.08.2025. године и пресуда Основног суда у Краљеву П2 158/2022 од 31.05.2023. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Краљеву П2 158/2022 од 31.05.2023. године, ставом првим изреке, самостално родитељско право над малолетним дететом парничних странака ВВ, рођеним ...2010. године у ..., поверено је тужиљи као мајци и одређено да ће се пребивалиште малолетног детета налазити на адреси пребивалишта мајке. Ставом другим изреке, уређен је начин одржавања личних односа између туженог и његовог сина мал. ВВ тако што ће дете проводити време са оцем сваке среде у месецу у трајању од 3 сата, сваки други викенд почев од петка у 18 часова до недеље у 18 часова, половину летњег школског распуста и половину зимског школског распуста, као и наизменично за време породичних, верских и државних празника, с тим што ће мајка туженог преузмати и враћати дете испред објекта у ком дете живи са мајком, те да се утолико мења правноснажна пресуда Основног суда у Краљеву П2 472/2015 од 26.01.2017. године у делу под ставом четвртим изреке пресуде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на име свог дела доприноса законском издржавању детета малолетног ВВ плаћа месечно 4.000,00 динара почев од 31.05.2023. године па убудуће, док зато постоје законом предвиђени услови, најкасније до 5. у месецу за текући месец уплатом на текући рачун тужиље бр.

265-00000000462242740 који се води код „Raiffeisen Bank“ а.д. Београд. Ставом четвртим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 308/23 од 24.08.2025. године, ставом првим изреке, одбијене су као неоснована жалбе тужиље и туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбачена је као недозвољена жалба тужиље у односу на став трећи изреке првостепене пресуде. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова поводом изјављене жалбе.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, ... 10/23) у вези са чланом 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља и тужени су закључили брак у ... 25.08.2008. године из ког имају малолетног сина ВВ, рођеног ...2010. године. Током трајања брачне заједнице породица је живела у породичној кући туженог у ... до 2015. године, када је тужиља са малолетним дететом отишла да живи у стамбени објект у ... који је власништво оца туженог. Претходно је тужени, због здравствених проблема, у потпуности постао завистан од туђе неге и помоћи, па је решењем суда Р2 272/15 од 24.07.2015. године у ванпарничном поступку потпуно лишен пословне способности тако да је мајка туженог обављала дужност његовог сталног старатеља, сходно решењу Центра за социјални рад у Краљеву. Тужени је због болести услед тешког можданог удара остао непокретан и отежано вербално комуницира. Пресудом првостепеног суда П2 412/2021 од 21.02.2022. године разведен је брак парничних странака. Решењем првостепеног суда Р2 14/2022 од 28.04.2022. године туженом је потпуно враћена пословна способност. Пре подношења тужбе за развод брака тужиља је покушала да редукује контакте малолетног детета са породицом оца, због чега је дошло до отпора код детета, на шта је тужиља одреаговала физичким кажњавањем детета, услед чега је против тужиље поднета пријава полицији и наређењем ПУ Краљево изречена хитна мера заштите од насиље у породици и то привремена мера забране да тужиља контактира малолетно дете, која мера је продужена решењем Основног суда у Краљеву Нп 270/21 од 27.08.2021. године до 27.09.2021. године. Тужиља са малолетним дететом, од августа месеца 2021. године, не остварује редовно контакт и од тада се о малолетном детету непосредно стара баба по оцу.

На основу налаза и мишљења Центра за социјални рад у Краљеву од 20.12.2021. године и 28.01.2022. године, утврђено је да је у интересу малолетног детета да буде поверен мајци на самостално вршење родитељског права, имајући у виду да је мајка по

раскиду заједнице доминантно пружала негу и задовољавала развојне потребе дечака, подстицала присан однос између оца и дечака, омогућавала квалитет односа који дечак има са оцем, а истовремено сарађивала са породицом оца што указује на њену респозивност за потребе малолетног детета. Након изречене хитне мере контакти су реализовани у контролисаним условима у просторијама установе. Последњи контакт мајке и детета у контролисаним условима реализован је 17.12.2021. године, а након тога контакти нису настављени јер стручни тим центра није успео да успостави контакт са бабом детета по оцу, нити се иста одазивала на позиве установе. На основу рада стручног тима утврђено је да малолетник није дете које је злостављано и занемаривано од стране мајке. На основу налаза и мишљења Центра за социјални рад у Краљеву од 25.04.2023. године утврђено је да је најбољи интерес малолетног детета и даље да буде поверен мајци на самостално вршење родитељског права и да са оцем остварује редовне контакте, јер је отац и поред високе мотивације да врши самостално родитељско право над малолетним дететом објективно спречен да то заиста и чини, док успостављени образац животног функционисања малолетног детета у породици оца није у складу са потребама и интересом детета посебно у делу реда, рутине и предвидљивости за одржавањем личних односа са родитељем са којим не живи, у овом случају са мајком, те да контролисани услови надаље немају своју сврху из разлога што да би се однос мајке са дететом реуспоставио мајка мора да предузме вршење своје родитељске улоге у смислу заједничког живота са дететом. У извештају основне школе коју дете похађа наведено је да је у разговору са малолетним дететом примећено да говори да не жели да иде код мајке јер она живи са другим човеком, као и да је критичан само према понашању мајке, док понашање бабе не доводи у питање, те да се стиче се утисак да малолетно дете безрезервно верује својој баки, док према својој мајци има неповерење. Мајка редовно долази у школу и обавља разговоре са директором, одељенским старешином и педагогом школе и показује интересовање да се укључи у све сегменте дететовог живота. Малолетно дете је истицало пред Центром за социјални рад и у школи да не жели да иде код мајке јер она живи са другим човеком, а присуствовао је сукобу између мајке и баке више пута, за које криви мајку. Из налаза и мишљења органа старатељства од 17.06.2022. године утврђено је да у контексту овог поступка није у најбољем интересу малолетног детета да се изјашњава пред судом, због уоченог синдрома отуђења детета, конфликта лојалности и потребе да очува актуелни статус и животну организацију, те из наведених разлога суд није малолетно дете непосредно саслушао пред судом. Малолетно дете је узраста непуних 13 година и ученик је шестог разреда основне школе, уредног психо-физичког развоја, доброг здравља и одличан је ученик. У току поступка, утврђене су и могућности туженог као повериоца издржавања, имовинске и личне прилике мајке, као и месечне потребе малолетног детета.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су малолетно дете странака поверили на самостално вршење родитељског права мајци и одредили начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем, прихватајући пре свега стручно мишљење Центра за социјални рад Краљево, те одредили допринос оца у издржавању детета, како је то ближе наведено у изреци првостепене пресуде.

Ревизија основано указује на погрешну примену материјалног права.

Чланом 6. став 1. Породичног закона прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Дужност суда да се у спору за заштиту права детета руководи најбољим интересом детета, прописана је чланом 266. став 1. истог закона. Пре него што донесе одлуку о вршењу, односно лишењу родитељског права у смислу члана 270. тог закона, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Чланом 65. Породичног закона је прописано да дете које је способно да формира своје мишљење има право слободног изражавања тог мишљења (став 1.); мишљењу детета мора се посветити дужна пажња у свим питањима која га се тичу и у свим поступцима у којима се одлучује о његовим правима, а у складу са годинама и зрелошћу детета (став 3.), дете које је навршило 10 година живота може слободно и непосредно изразити своје мишљење у сваком судском поступку у коме се одлучује о његовим правима (став 4.); дете које је навршило 10. годину живота може се само, односно преко неког другог лица или установе, обратити суду или органу управе и затражити помоћ у остваривању свог права на слободно изражавање мишљења. Исто право гарантовано је и чланом 12. Конвенције о праву детета.

Имајући у виду наведене законске одредбе, произлази да је суд у обавези да омогући детету остваривање права на слободно изражавања мишљења, било непосредним саслушањем, било посредно преко стручног лица или органа старатељства, на начин којим се обезбеђује заштита личности детета и избегава његова додатна трауматизација. Наведена обавеза подразумева да се мишљење малолетног детета заиста прибави, а не да се замени налазом и мишљењем органа старатељства о његовом најбољем интересу. Стога, околност да прибављени налаз и мишљење органа старатељства потврђују да није у најбољем интересу малолетног детета да се изјашњава пред судом, због уоченог синдрома отуђења детета, конфликта лојалности и потребе да очува актуални статус и животну организацију, као и да малолетно дете треба да буде поверено мајци, не ослобађа суд дужности да малолетном детету омогући да буде саслушано, уколико је према свом узрасту и зрелости способно да формира своје мишљење. Због тога, с обзиром на узраст малолетног детета, суд је био у обавези да омогући да малолетно дете изрази своје мишљење у смислу цитираних законских прописа и да приликом одлучивања о поверавању малолетног детета на самостално вршење родитељског права, поред налаза и мишљење органа старатељства, има у виду и мишљење детета и посвети му дужну пажњу.

Како су нижестепени судови поступили супротно изнетом, заснивајући одлуку о поверавању малолетног детета на самостално вршење родитељског права само на налазу и мишљењу органа старатељства о најбољем интересу малолетног детета, нижестепене одлуке су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење ради поступања у складу са обавезом из члана 65. Породичног закона у вези члана 6., 266. став 1. и 270. истог закона и поновног одлучивања у овој правној ствари.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**